

ผลของกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการต่อการมีส่วนร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้

ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้กับนักศึกษาปริญญาเอก

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

นางสาวไพจิตร บุนนาค

งานบริการการศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ม.มหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล
Mahidol University
Wisdom of the Land

ปัญญาहित
คุณภาพคน คุณภาพงาน

MAHIDOL QUALITY FAIR 2020

Agile Organization : ฐาน ก้าวไว รวมใจสู่ Agile Organization

November 24, 2020 : Prince Mahidol Hall & Virtual Conference

1 บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปริญญาเอกต่อกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการ โดยกลุ่มตัวอย่างวิจัย ได้แก่ นักศึกษาปริญญาเอกที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2561 จำนวนทั้งสิ้น 21 คน แบ่งเป็นนักศึกษาไทย จำนวน 12 คน และนักศึกษาต่างชาติ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาปริญญาเอกมีระดับความพึงพอใจมาก (ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 - 4.49) ต่อกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการทั้ง 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 (Workshop and Special Talk) และ กิจกรรมที่ 2 (Academic Proficiency Development และ Progress Report) ซึ่งประเมินจากระดับความพึงพอใจของกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านประเด็นความพึงพอใจ 3 ข้อ ได้แก่ (1) กิจกรรมที่ทางหลักสูตรจัดขึ้นตรงตามความคาดหวังของนักศึกษา (2) ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม และ (3) นักศึกษาเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ / กิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการ / นักศึกษาปริญญาเอก

2 กระบวนการวิเคราะห์สาเหตุ

ผู้วิจัยมีความสนใจในผลของกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการต่อการมีส่วนร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้กับนักศึกษาปริญญาเอก โดยผลจากงานวิจัยจะทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่างๆ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงทิศทางและรูปแบบการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาแบบเน้นผู้เรียนเป็นหลัก นอกจากนี้ผลวิจัยที่ได้ยังสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เกิดความเหมาะสมกับผู้เรียนต่อไปได้

3 วัตถุประสงค์/วิธีการปรับปรุง

เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปริญญาเอกต่อ 2 กิจกรรม (Workshop and Special talk) และการติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษา (Progress Report and Academic Forum)

4 แผนการดำเนินกิจกรรม ระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่ 1 มีนาคม - 31 ธันวาคม 2562

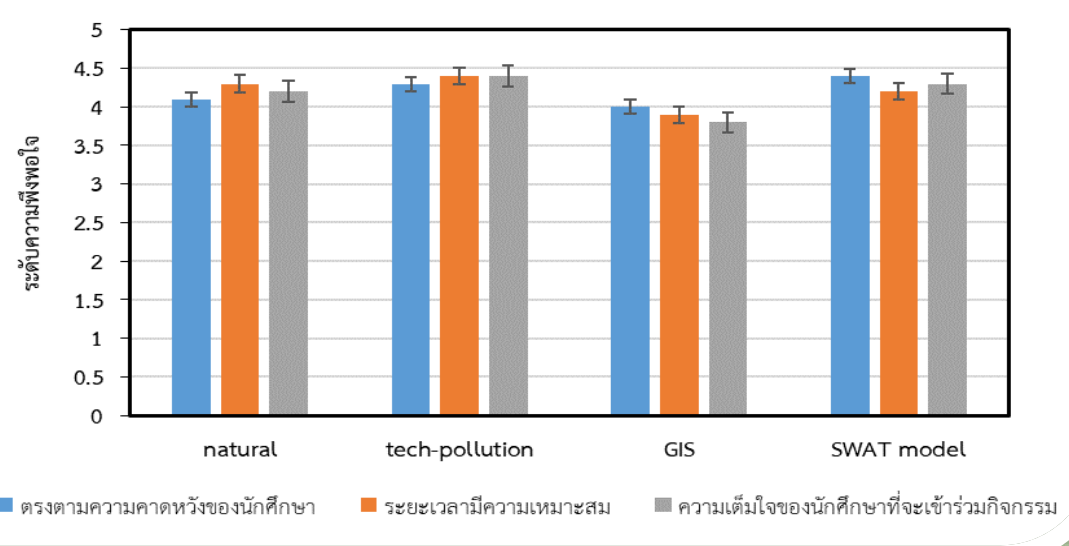
กิจกรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. ร่างแบบสอบถามความพึงพอใจและศึกษางานวิจัย	■	■	■	■						
2. ส่งแบบสอบถามให้แก่คณะกรรมการบริหาร หลักสูตร พิจารณาความเหมาะสม	■									
3. ขอรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน		■								
4. จัดกิจกรรมWorkshop และ Special Talk		■	■	■						
5. จัดกิจกรรม Progress Report (PG)และ Academic Forum (AC)			■		■	■				
6. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม										
7. เขียนผลการศึกษารายงาน							■	■	■	■

5 ตัวชี้วัดผลสำเร็จ ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปริญญาเอกต่อกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ

6 ผลลัพธ์

1). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการ สำหรับกิจกรรมที่ 1

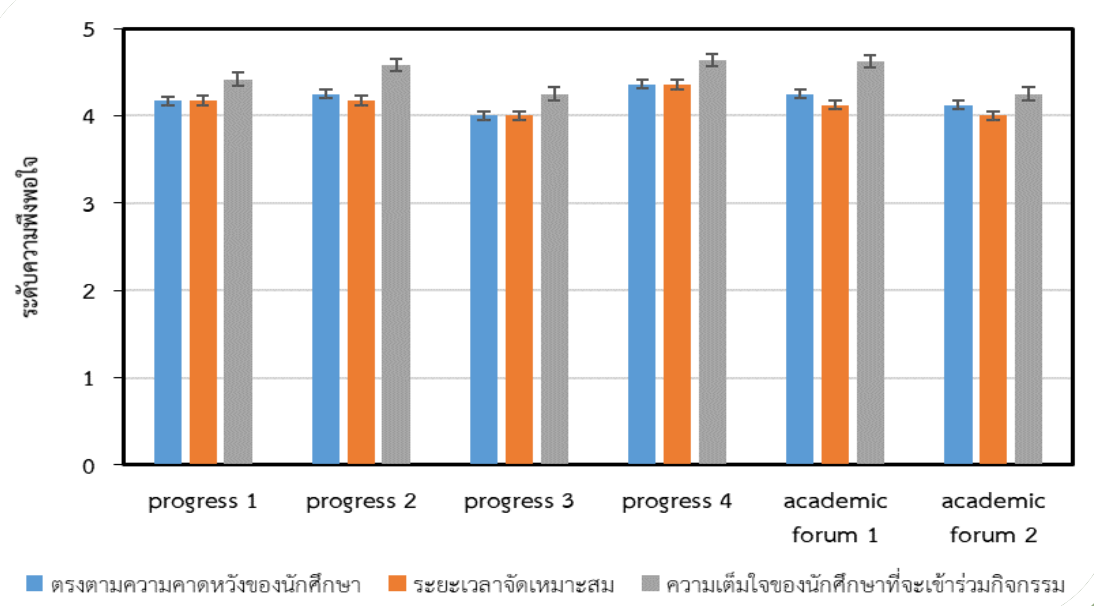
ผลการศึกษาจากนักศึกษาจำนวน 21 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 2 ครั้ง (ภาพที่ 1) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่สูง ทั้งในเรื่องตรงความคาดหวังของนักศึกษา ระยะเวลาที่จัด และมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่อไป เช่นเดียวกับการจัดบรรยายพิเศษในเรื่อง GIS และ SWAT model มีระดับความพึงพอใจตรงตามความคาดหวังของนักศึกษา อยู่ที่ 4.0 และ 4.4 ตามลำดับ

ภาพที่ 1 ระดับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่ 1

2). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการ สำหรับกิจกรรมที่ 2

ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมวิชาการอยู่ในระดับสูง โดยกิจกรรมการสัมมนาทางวิชาการทั้ง 2 ครั้ง นักศึกษามีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและมีความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ อยู่ที่ 4.3 ± 0.4 และ 4.6 ± 0.5 ตามลำดับ รองลงมาเป็นเรื่องการจัดกิจกรรมตรงตามความคาดหวังของนักศึกษา พบว่า มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย อยู่ที่ 4.1 ± 0.6 และ 4.3 ± 0.5 ตามลำดับ และสุดท้ายเป็นเรื่องระยะเวลาในการจัดกิจกรรม พบว่า มีระดับความพึงพอใจน้อยกว่าประเด็นคำถามอีก 2 ข้อ แต่ยังคงอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.0 ± 0.5 และ 4.1 ± 0.4 ตามลำดับ โดยรวมภาพของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการสำหรับกิจกรรมที่ 2 แสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมที่ 2

ในส่วนของกิจกรรมการรายงานความก้าวหน้า พบว่า กิจกรรมการรายงานความก้าวหน้าที่จัดขึ้นทั้ง 2 ครั้ง นักศึกษามีระดับความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อยู่ที่ 4.4 ± 0.5 และ 4.6 ± 0.7 ส่วนเรื่องความคาดหวังของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ อยู่ที่ 4.2 ± 0.9 4.3 ± 0.6 ตามลำดับ สุดท้ายเป็นเรื่องระยะเวลาในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ อยู่ที่ 4.2 ± 0.7 4.2 ± 0.6 ตามลำดับ โดยภาพรวมของผลระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมรายงานความก้าวหน้าอยู่ในระดับพึงพอใจมากถึงพึงพอใจมากที่สุด

3). ผลการปรับปรุง

- 1) ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาปริญญาเอก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร และรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการ
- 2) ควรศึกษาวิจัยเชิงปริมาณผสมกับเชิงคุณภาพ เช่น การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการ และวัดประสิทธิผลของรูปแบบการจัดกิจกรรมนี้ ด้วยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกับหลังเข้าร่วมกิจกรรม

4). การขยายผล

จากผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมการสัมมนาทางวิชาการ และกิจกรรมการรายงานความก้าวหน้า เป็นการกระตุ้นและพัฒนาศักยภาพนักศึกษาปริญญาเอกให้มีความคิดริเริ่มและพัฒนาวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง ดังนั้นควรนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ (นานาชาติ) เพื่อเพิ่มรูปแบบในการจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย อีกทั้งมีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งควรเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่นักศึกษำทำวิทยานิพนธ์มาให้คำแนะนำ ทั้งนี้ รูปแบบการนำเสนอผลงานอาจจัดเป็นแบบ Mini conference Criticizing Courses และ Academic Dialogue เป็นต้น